

ПЕТРО ЯСНІЙ

(до 50-річчя від дня народження)

12 серпня 2002 року виповнилося п'ятдесят років відомому вченому в галузі механіки руйнування, докторові технічних наук, професору Яснію Петру Володимировичу.

Петро Ясній народився в с.Кутище Бродівського району Львівської області. Після закінчення у 1973 році електромеханічного факультету Львівського політехнічного інституту працює інженером-технологом на Ужгородському машинобудівному заводі. Після служби в армії з 1975 року працює інженером, молодшим науковим і старшим науковим співробітником НДС Тернопільського філіалу Львівського політехнічного інституту. З 1977 року навчається з відривом від виробництва в аспірантурі Інституту проблем міцності АН України (м.Київ) під керівництвом члена-кореспондента АН України, д.т.н., проф. В.Т.Троценка. У 1980 році захистив кандидатську дисертацію на тему "Дослідження тріщиностійкості корпусної сталі 15Х2НМФА при циклічному навантаженні" за спеціальністю "механіка деформівного твердого тіла". Упродовж 1980-1992 рр. працює молодшим науковим і старшим науковим співробітником Інституту проблем міцності НАН України.

У 1990 році захистив докторську дисертацію "Тріщиностійкість попередньо пластично деформованих матеріалів".

З 1992 року - завідувач кафедри матеріалознавства, а з 1993 року - проректор з наукової роботи Тернопільського приладобудівного інституту (нині Тернопільський державний технічний університет імені Івана Пулюя). У 1985 році йому присвоєно вчене звання - старший науковий співробітник, а у 1995 році - вчене звання професора.

Праці П.Яснія сприяли становленню механіки руйнування як самостійного предмету у науці про міцність матеріалів і конструкцій. Значний його внесок в розробку методів оцінки впливу історії навантажування на тріщиностійкість конструкційних матеріалів.

У монографії "Пластично деформовані матеріали: втома і тріщиноотривкість" (видавництво "Світ", 2000 р.), яка була першою науковою монографією з механіки руйнування, опублікованою українською мовою, розглянуто питання впливу попереднього одноразового та циклічного пластичного деформування на статичну і циклічну тріщиностійкість конструкційних сплавів. Розвинуто методи прогнозування впливу попередньої пластичної деформації на швидкість росту втомних тріщин та опір крихкому руйнуванню при статичному та циклічному навантаженні. Запропонована модель стабільного та нестабільного росту втомних тріщин, а також її застосування для прогнозування характеристик тріщиностійкості при статичному та циклічному навантаженні з урахуванням історії навантаження. З нових позицій пояснюється природа розкиду в'язкості руйнування при статичному навантаженні.

Останнім часом вчений запропонував методики оцінки впливу циклічного навантаження на крихку міцність корпусних теплостійких сталей, динамічну повзучість алюмінієвих сплавів, в т.ч. за наявності тріщин.

Ним розвинуто методики прогнозування швидкості поширення втомних тріщин в алюмінієвих сплавах після одноразових перевантажень і при нерегулярному навантаженні.

Професор Петро Ясній – автор близько 200 наукових праць, в т.ч. одноосібної монографії, 8 авторських свідоцтв, 4 методичних посібників.

Під його керівництвом захищені 5 кандидатських дисертацій. Він є членом Європейського товариства з цілісності конструкцій (ESIS), головою Тернопільського осередку українського товариства з механіки руйнування матеріалів, головою спеціалізованої вченої ради із захисту кандидатських дисертацій з технічних наук за спеціальністю “Механіка деформівного твердого тіла”, “Математичне моделювання та обчислювальні методи”, членом докторської ради, заступником головного редактора журналу “Вісник Тернопільського державного технічного університету” та членом редколегій ряду інших журналів.

Значну увагу П.Ясній приділяє науково-організаційній діяльності, зокрема, організації і проведенню конференцій. Він неодноразово очолював організаційні і програмні комітети міжнародних конференцій. Зокрема, він був головою організаційного комітету IV Міжнародного симпозіуму з трибофатики (2002 р.), співголовою організаційного комітету IV Міжнародної конференції "Механіка і фізика руйнування будівельних матеріалів та конструкцій" (2000 р.), співголовою організаційного комітету Міжнародної конференції “Механіка неоднорідних середовищ” (1995 р.), співголовою програмного комітету Міжнародної конференції, присвяченої 150-річчю з дня народження Івана Пулюя (1995 р.) тощо.

Редколегія та редакція журналу щиро вітають Петра Володимировича Ясного – заступника головного редактора журналу з ювілеєм і бажають йому здоров'я, наснаги та творчого довголіття на благо науки та України.